

under Fremmedherredømmet havde helt andre Vilkaar end den øvrige danske Provinspresse i journalistisk saavel som i politisk Henseende; det enkelte Blad maatte, hvad Indhold angaar, langt mere staa paa egne Ben uden i væsentlig Grad at kunne benytte Fællesstof. Endvidere skriver Lærer Oluf Skaalum, tidligere Redaktør af Dimmalætting, om Pressens Udvikling paa Færøerne, hvor ogsaa nu Bladene i høj Grad er blevet Partiorganer.

I Værket findes ogsaa historiske Skildringer af Pressens Foreningsliv, en systematisk »Pressestatistik« og en »Journaliststatistik«, omfattende Journalister, der for Tiden er ansat i den danske Provinspresses Tjeneste.

Hans Jensen.

Dr. Otto Brandt, Professor ved Universitetet i Kiel, som for nylig udsendte et større Arbejde: *Geistesleben und Politik in Schleswig-Holstein um die Wende des 18. Jahrhunderts*, har i 1925 udgivet et Oversigtsarbejde: *Geschichte Schleswig-Holsteins*.

Bogen har mange Fortrin. Paa 184 Sider giver den en koncis og velkrevet Redegørelse for Hertugdømmernes Skæbne gennem Tiderne. Trods Knapheden indeholder den et omfattende Stof. Litteraturhenvisningerne er meget udførlige og meddeler baade danske og tyske historiske Arbejder. Selv om der lader sig paa-vise Mangler — f. Eks. er Vilh. la Cour: *Geschichte des schleswigschen Volkes* Bd. I ikke anført — vidner den om Forfatterens Belæstthed og hans samvittighedsfulde Iver for ogsaa at tage Hensyn til danske Arbejder. Tekstens Nuancering viser, at hans Viden ikke er begrænset til Titlerne.

Mod Stofvalget lader der sig fremsætte Indvendinger; navnlig er det iøjnefaldende, at det væsentlig er Ridderskabets og Hertuginjernes Historie, som behandles; langt mindre Opmærksomhed vises den sociale Udvikling, som netop i Hertugdømmerne frembyder særlig Interesse. Selvfølgelig er Bogen skrevet ud fra tyske Synspunkter. Dertil er intet at sige. Uheldigt er det derimod, at den intetsteds giver udtømmende Oplysninger om Slesvigs nationale Forhold, og navnlig, at den paa enkelte Punkter indeholder Udtalelser, hvis Optagelse ikke lader sig forsvare i et Værk, der bestræber sig paa »strenge Sachlichkeit und abgewogenes Urteil, beides auf wissenschaftlicher Grundlage«. Jeg henviser til S. 140: »... war doch das Schriftdänische ebenso wenig die Muttersprache der nordschleswigschen Bauern wie das Hochdeutsche«, og til S. 154, hvor det paastaas, at den preussiske Regerings Misgreb overfor Danskerne efter 1864 »bei weitem nicht mit dem System der schroffen und unklugen Danisierungsmass-

nahmen [efter 1851] verglichen werden können«. Disse Udtalelser er saa meget urimeligere, som Forfatteren paa talrige andre Punkter viser en prisværdig Iver for at svare til sit Program. A. L.

Den norske lokalhistoriske Forskning kan glæde sig ved at nyde en usædvanlig varm og forstaaende Paaskønnelse fra Universitetets Side. Mænd som Oscar Alb. Johnsen, Knut Liestøl, Oluf Kolsrud, Alex. Bugge, Halvdan Koht har ikke blot ved flere Lejligheder udtalt deres Forstaaelse af og varme Interesse for »Bygdehistorien«, men har selv givet vægtige og værdifulde Bidrag til de norske Bygders og den norske Bondestands Historie. Da Landslaget for Bygde- og Byhistorie i 1920 opstod af Landskomiteen for lokalhistorisk Forskning, blev det Prof. O. A. Johnsen som overtog Redaktionen af dets Tidsskrift »Heimen« (siden 1922), og da Norsk Folkemuseum satte norsk Bygdehistorie et saa storslaaet Minde som det paabegyndte Pragtværk Norske Bygder, saa blev Bidragyderne til det smukke Bind »Setesdalen« alle Mænd, hvis Navne har den bedste Klang indenfor ikke blot den norske, men den fællesnordiske kulturhistoriske Forskning.

Som et nyt Vidnesbyrd om denne Universitetets Interesse for Lokalhistorien foreligger nu i Trykken det Foredrag, som Prof. Edv. Bull holdt paa de bygdehistoriske Kursus i Bergen 1918, Hamar og Kristianssand 1919: *Innledning til bygdehistorisk studium* (Oslo 1924). Allerede i Indledningsordene til det første Afsnit, om Bygdehistoriens Opgaver, trækkes det kraftigt og klart op, at det bygdehistoriske Arbejde har to store Opgaver, af omtrent samme Vægt: En som vender indad mod Bygden selv, og en som vender udad mod hele Rigets Historie. Bygdehistorien har ikke blot sin Betydning for Befolkningen i Bygden selv, »også rikshistorien har kostbar og uundværlig lærdom å høste av bygdehistorien, og enhver historiker — om han så arbeider innenfor et aldrig så snevert område — må huske på at Norge er ikke bare en samling av enkelte bygder, men et folk og et rike«. Forf. vil derfor, at man skal betragte hans Skrift netop som et Forsøg paa at vise, hvor meget den almindelige historiske Videnskab har at lære af Bygdehistorien, hvor nødvendig en videnskabelig underbygget bygdehistorisk Forskning er for Studiet af hele Folkets og Landets Historie.

Tyngdepunktet i den egentlige Bygdehistorie, fastslaar Forf., maa overalt og til alle Tider blive den økonomiske Historie, og her bliver Ejendoms historien et overmaade vigtigt og væsentligt Afsnit. Mindst ligesaa væsentligt er imidlertid Studiet af hvad Forf. kalder »den økonomiske Virksomheds« Historie. Det gælder